

ARCHEOLOGIENOTA

BEERSEL - ZEVENBRONNENSTRAAT

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT,
E. KEERSMAEKERS & A. DOUCET

SEPTEMBER – DECEMBER 2018

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Beersel - Zevenbronnenstraat

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten, Evelien Audenaert,
Kevin Bouckaert, Emma Keersmaekers & Alexander Doucet

Opdrachtgever

Intop Experts bvba
Statiestraat 8
1740 Ternat

Projectnummer

2018I12

Plaats en datum

Kortenaken, december 2018

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2018I12
ISSN 2034-5615

© 2018 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>8</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	9
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>9</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>10</i>
3	Bureauonderzoek	11
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>11</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>17</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen</i>	<i>20</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>28</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	29
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>29</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>29</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>30</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen</i>	<i>31</i>
5	Bibliografie	32
6	Figurenlijst.....	33
7	Plannenlijst.....	34

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden

1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

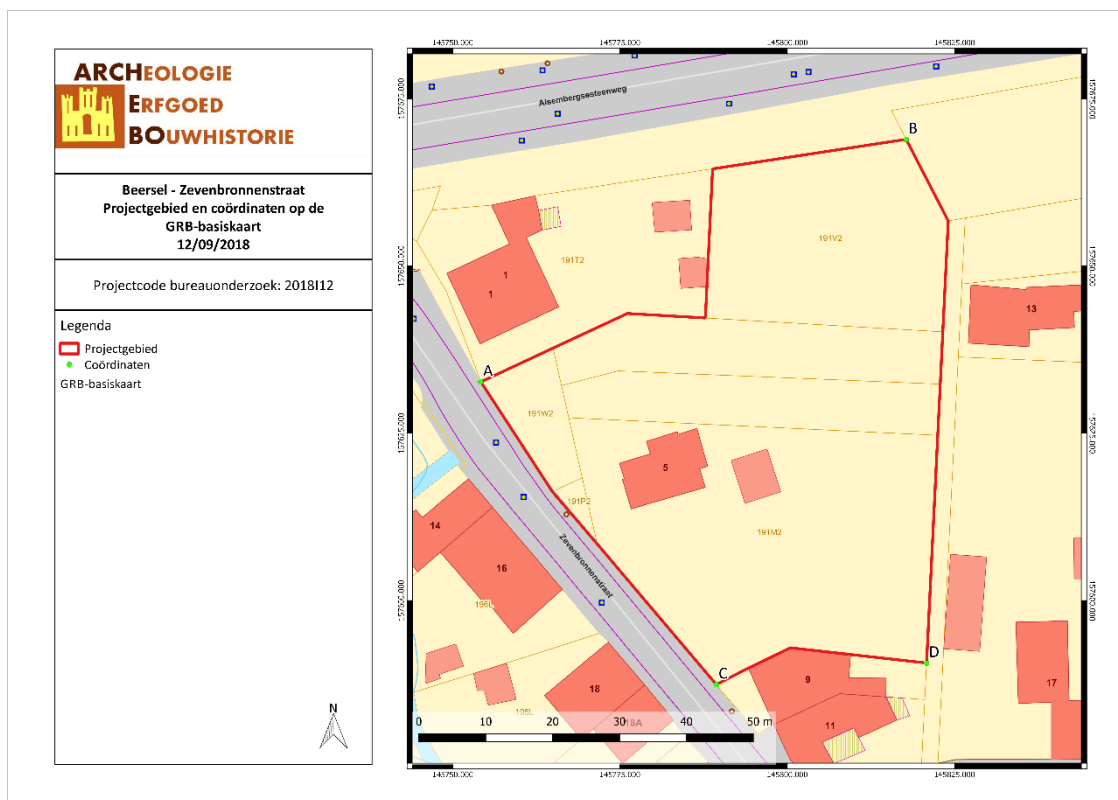
Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba in opdracht van Intop Experts bvba een archeologienota opgemaakt voor het projectgebied aan Zevenbronnenstraat 5 in Dworp, een deelgemeente van Beersel, een gemeente gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. Op het terrein zal de huidige bebouwing verwijderd worden. Vervolgens zal het terrein opgedeeld worden in vijf nieuwe kavels, elk voorzien van een bouwzone. Het projectgebied is ca. 3 597,17 m² groot.

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in september – december 2018 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. Contactpersoon bij de opdrachtgever, Intop Experts bvba, was dhr. Wim Van den Cruyce. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds

uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

Administratieve fiche			
Naam site:	Beersel – Zevenbronnenstraat		
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem		
Ligging:	Vlaams-Brabant, Beersel, deelgemeente Dworp, Zevenbronnenstraat 5		
Kadaster:	Beersel, afdeling 3, sectie D, perceelnummers 191V2, 191D2, 191M2, 191W2, 191P2 & 191X2		
Coördinaten:	A	X	145754.194
		Y	157632.679
	B	X	145817.759
		Y	157668.920
	C	X	145789.393
		Y	157587.442
	D	X	145820.812
		Y	157590.666
Opdrachtgever:	Intop Experts bvba Statiestraat 8 1740 Ternat		
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaken		
Projectcode bureauonderzoek:	2018I12		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Bewaarplaats archief:	Intop Experts bvba		
Grootte projectgebied:	Ca. 3 597,17 m ²		
Uitvoeringsperiode:	September - december 2018		
Reden van de ingreep	Sloop huidige bebouwing, verkaveling van terrein in vijf kavels, elk voorzien van een bouwzone		
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.		
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, verkaveling, woongebied, woonpark, bouwzone		

De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

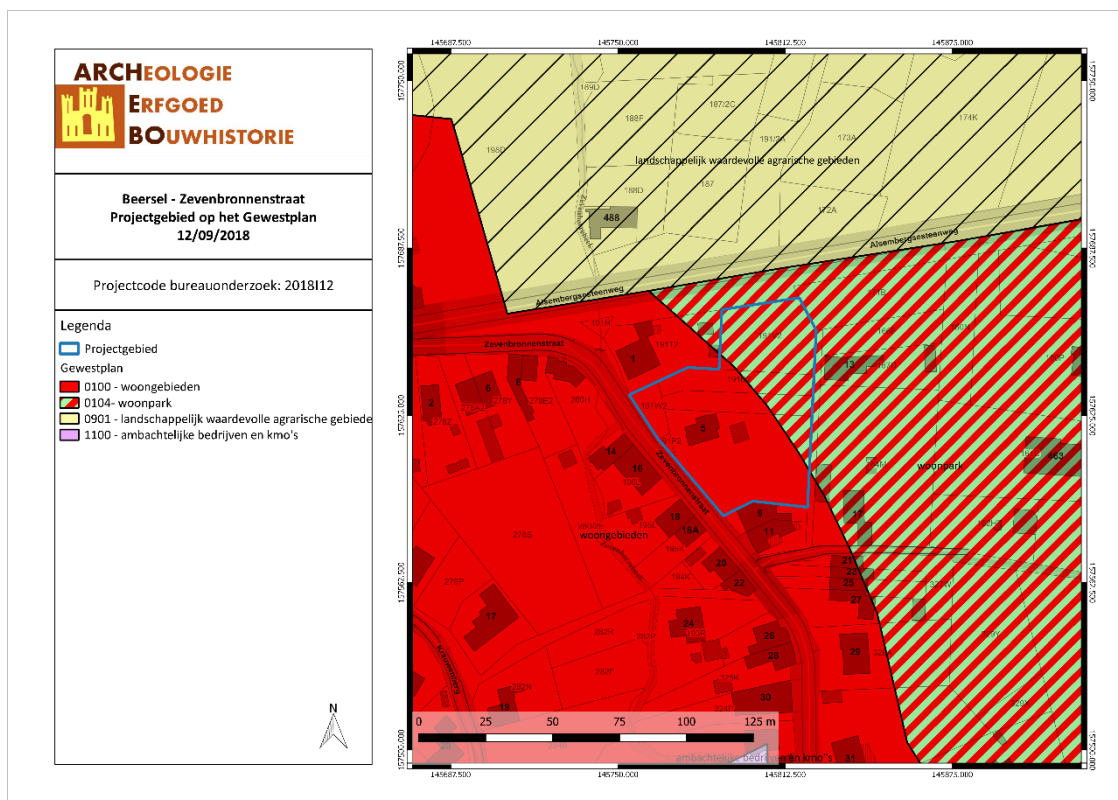
BEZE/18/09/12/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2018)

BEZE/18/09/12/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op de meest recente Orthofoto (Geopunt, 2018)

BEZE/18/09/12/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het projectgebied op het Gewestplan (Geopunt, 2018)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Deze archeologienota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag voor de bouwvergunning gevoegd te worden.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien de bestaande bebouwing in eerste instantie gesloopt moet worden vooraleer archeologisch onderzoek mogelijk is. De nutsleidingen zijn eveneens nog aanwezig en bevinden zich op een ongekende locatie en houdt hierdoor een veiligheidsrisico in. De

sloop (werken aan de fundamenteën, onder het maaiveld) van de aanwezige woning mag enkel uitgevoerd worden onder begeleiding van een erkend archeoloog. De aanwezige bomen dienen eveneens eerst gekapt worden tot aan het maaiveld. Stronken mogen pas verwijderd worden na of in functie van het archeologisch onderzoek.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied ligt aan de Zevenbronnenstraat 5 in Dworp, een deelgemeente van Beersel, een gemeente gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. Op het terrein staat een woonhuis dat rond het einde van de jaren '70 van de 20ste eeuw is gebouwd. Ten oosten van dit gebouw staat een bijgebouw. Het terrein bestaat grotendeels uit grasland. Daarnaast staan verspreid op het terrein ook enkele bomen. Het zuidwesten van het projectgebied staat in het gewestplan gekarteerd als woongebied, het noordoosten als woonparkgebied.

Figuur 5: Vooraanzicht projectgebied vanop de Zevenbronnenstraat (Google Street View, september 2013)

BEZE/18/09/12/4 - Digitale aanmaak

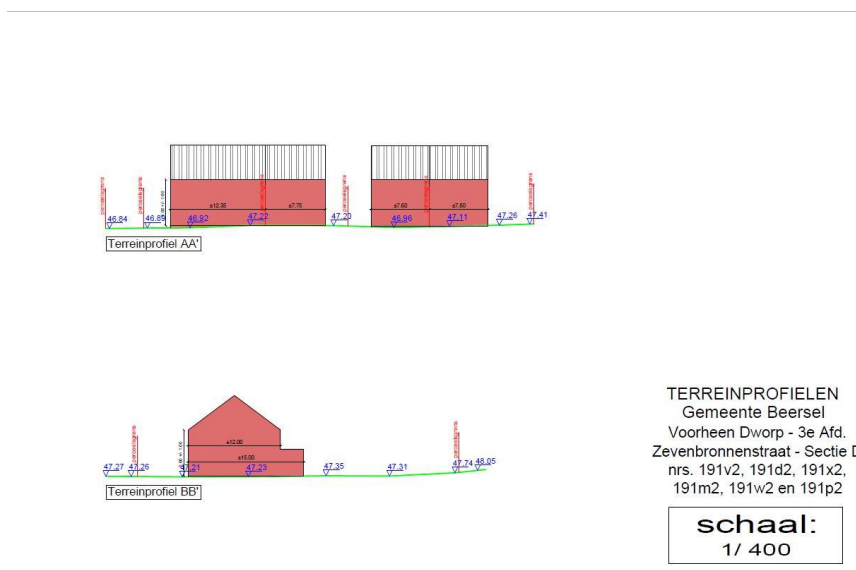
Figuur 6: Situering van het projectgebied op de meest recente Orthofoto (Geopunt, 2018)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

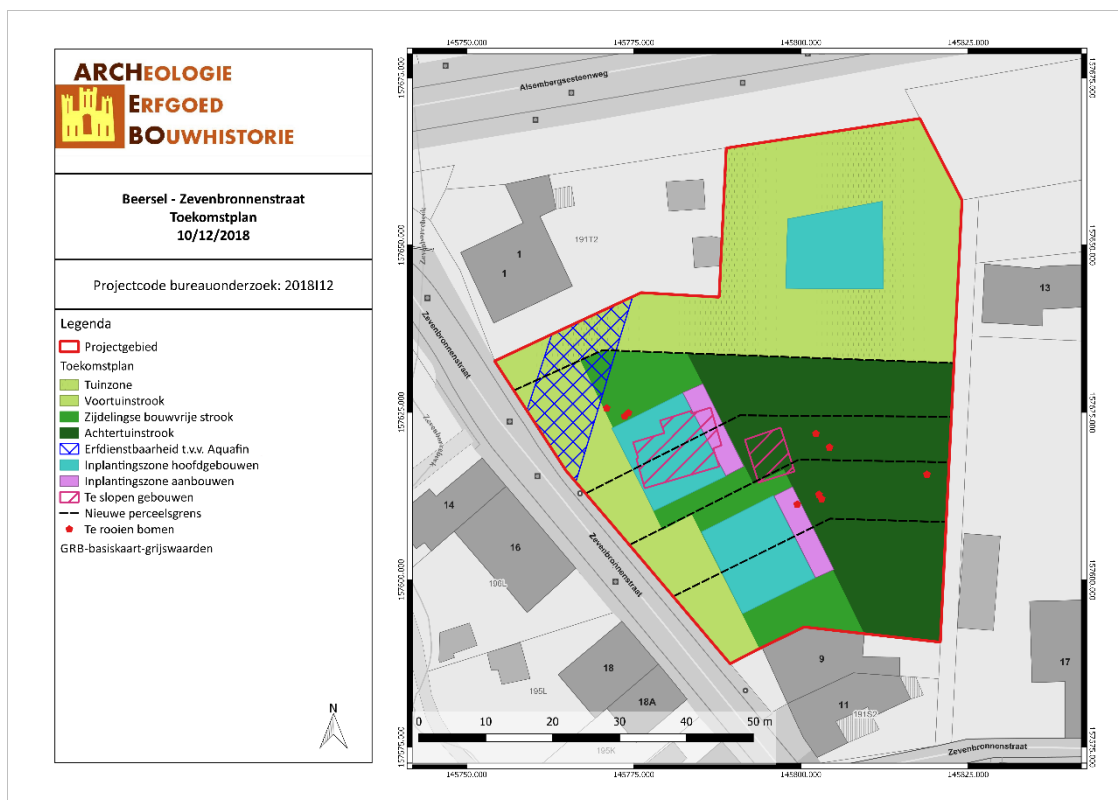
Op het projectgebied zal de huidige bebouwing, bestaande uit een woonhuis en bijgebouw, gesloopt worden en zullen de bomen gerooid worden. Vervolgens zal het terrein opgedeeld worden in vijf nieuwe kavels, die elk voorzien worden van een bouwzone. Op de loten 2, 3, 4 en 5 wordt ook een bouwzone voor een bijgebouw voorzien. In het noordwesten wordt een strook behouden ter erfdienstbaarheid t.v.v. Aquafin. Het projectgebied is ca. 3 597,17 m² groot.

Figuur 7: Plan van de geplande verkaveling (Intop Experts bvba, 2018)

Figuur 8: Terreinprofielen verkaveling (Intop Experts bvba, 2018)

BEZE/18/12/10/5 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2018)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

De gebruikte kaarten werden in georeferenciede vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

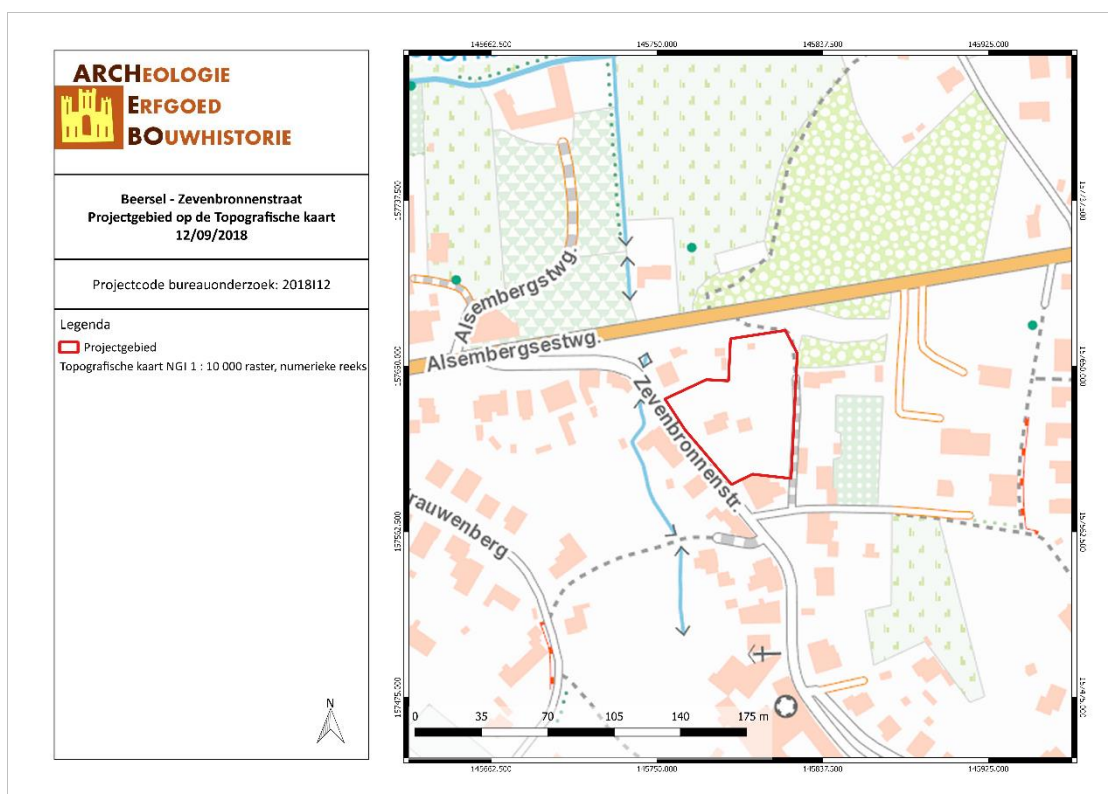
3.1 LANDSCAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

Het projectgebied ligt aan de Zevenbronnenstraat 5 in Dworp, een deelgemeente van Beersel, een gemeente gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. Beersel heeft meerdere deelgemeenten, namelijk Beersel zelf, Dworp, Lot, Alsemberg en Huizingen. De gemeente wordt omringd door de gemeenten Drogenbos, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Halle en Sint-Pieters-Leeuw. Ten noordoosten ligt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en ten zuidoosten de provincie Waals-Brabant. Ze ligt bijgevolg aan de zuidrand van de Brusselse agglomeratie, waarmee ze is vergroeid. De gemeente ligt in de Brabantse Ardennen en het Pajottenland. De Zennevallei doorkruist de gemeente van zuidwest naar

noord, voornamelijk ter hoogte van de deelgemeente Lot, waar de Molenbeek ook in de Zenne stroomt.¹ Net ten westen van het projectgebied stroomt de Zevenborrebeek, een aftakking van de Molenbeek die ca. 200m ten noorden van het terrein stroomt. Het projectgebied ligt in een uitloper van de Molenbeekvallei, op de helling van een west-gerichte helling. Volgens het Digitaal Hoogtemodel ligt het terrein tussen ongeveer 47 en 50,5 meter boven de zeespiegel. Kadastraal ligt het projectgebied in Beersel, afdeling 3, sectie D, perceelnummers 191V2, 191D2, 191M2, 191W2, 191P2 & 191X2.

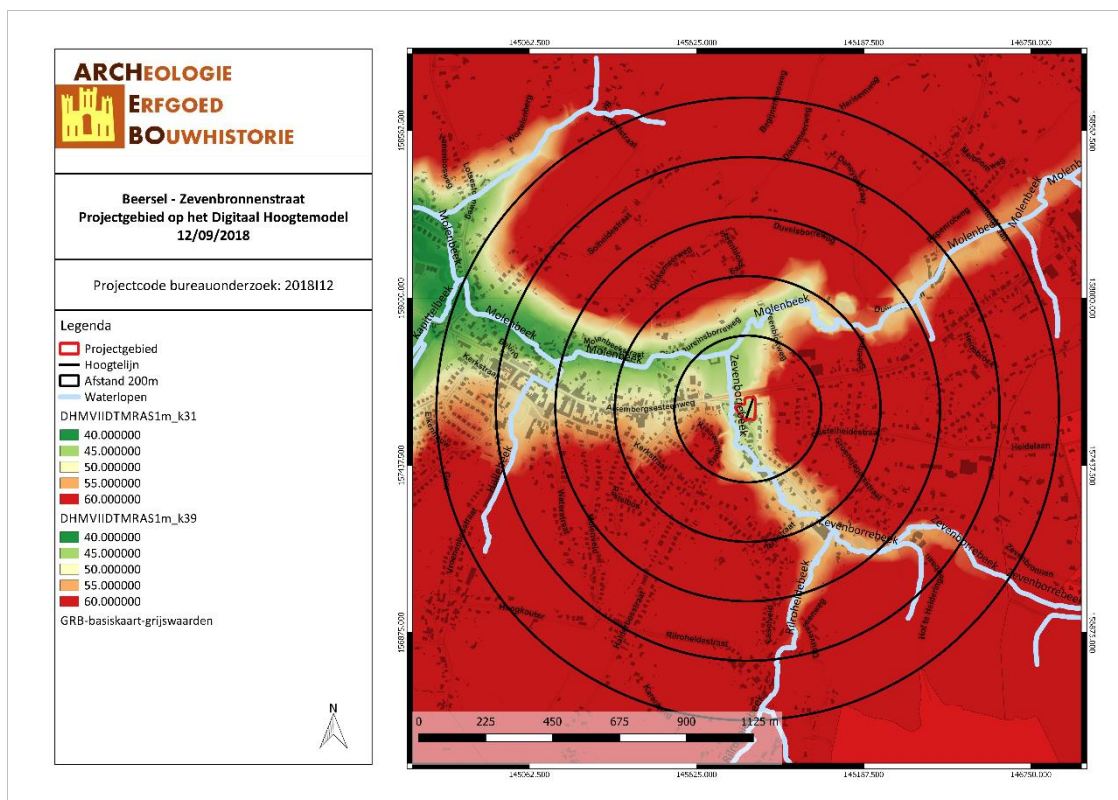
Gezien de ligging van het terrein vlak bij een natuurlijke waterloop en op een helling aan een beekvallei, is er een optimale topografische en hydrografische ligging voor het aantreffen van Steentijdsites. Ook de aanwezigheid van natuurlijke bronnen versterken deze verwachting. Naar sporensites toe zijn, is deze ligging ook optimaal.

BEZE/18/09/12/6 - Digitale aanmaak

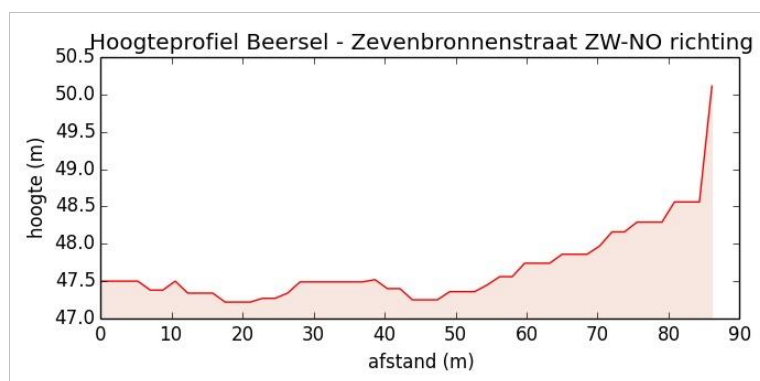
Figuur 10: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2018)

¹ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Beersel", Inventaris Onroerend Erfgoed, 2018, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120020>.

BEZE/18/09/12/7 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2018)

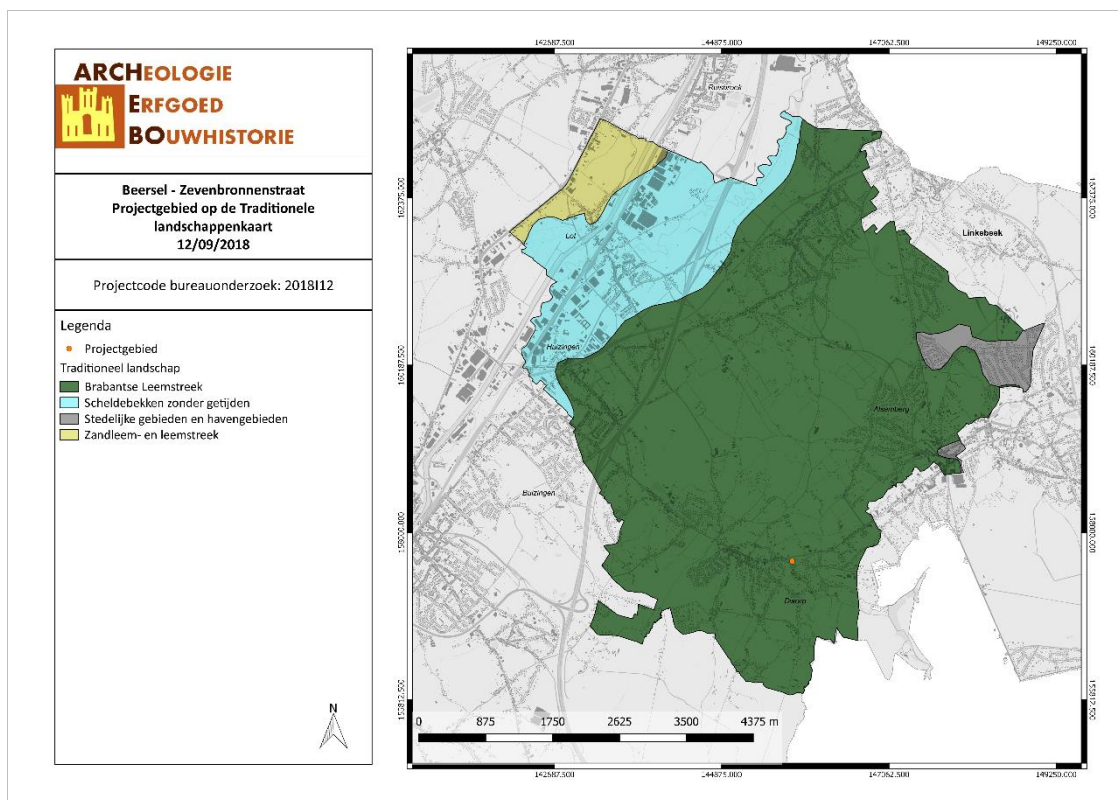

Figuur 12: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in ZW-NO richting (Geopunt, 2018)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd als 'Brabantse Leemstreek'. De gemeente Beersel wordt grotendeels gekarteerd als Brabantse Leemstreek, het noordwesten wordt gekarteerd als Scheldenbekken zonder getijden en Zandleem- en leemstreek en twee kleinere delen in het oosten worden gekarteerd als Stedelijke gebieden en havengebieden.

BEZE/18/09/12/8 - Digitale aanmaak

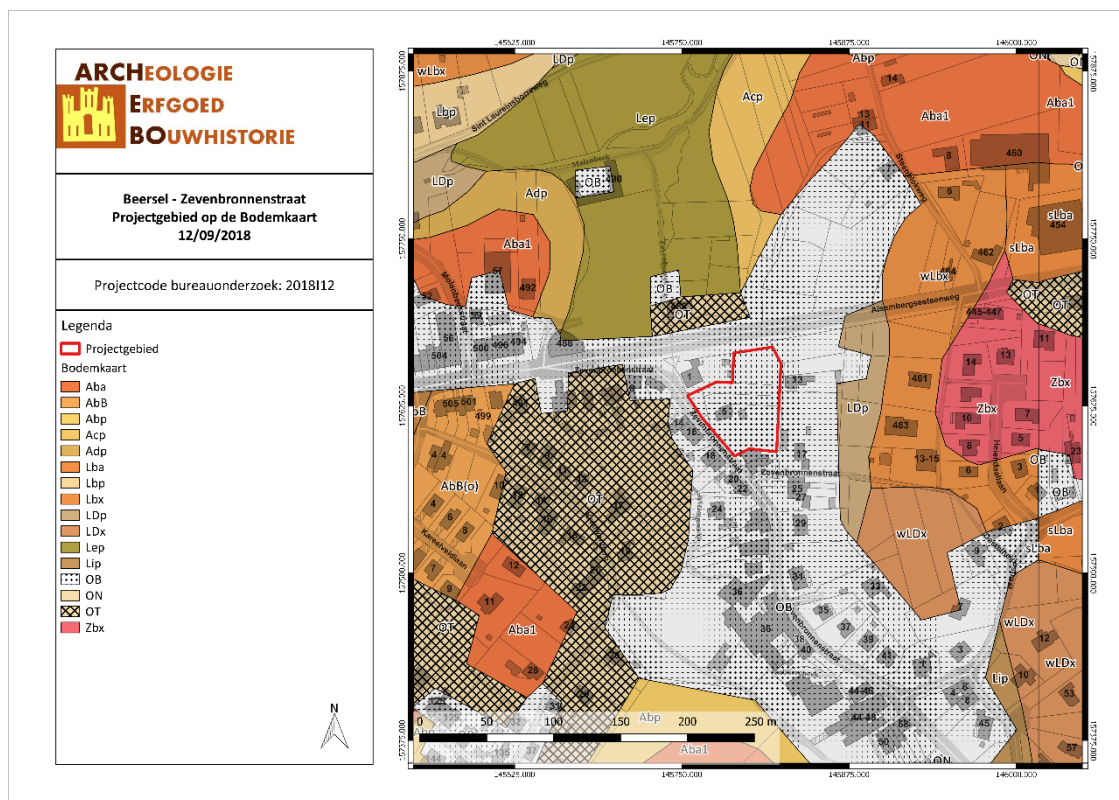
Figuur 13: Beersel aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2018)

3.1.2.2 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als OB, onder bebouwing. In de omgeving van het projectgebied komen de volgende bodemtypes voor²:

- OT: vergraven terreinen
- Lep: sterk gleyige gronden op zandleem met reductiehorizont zonder profielontwikkeling
- Aba1: niet gleyige leemgronden met textuur B horizont met een dunne A-horizont (< 40 cm dik)
- Abp: niet gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling
- Acp: zwak gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling
- Adp: matig gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling
- wLbx: droge zandleemgronden met niet bepaalde profielontwikkeling en met een klei-zandsubstraat
- LDp: zwak gleyige en matig gleyige gronden op zandleem zonder profielontwikkeling
- wLDx: matig en zwak gleyige zandleemgronden met niet bepaalde profielontwikkeling met een klei-zandsubstraat

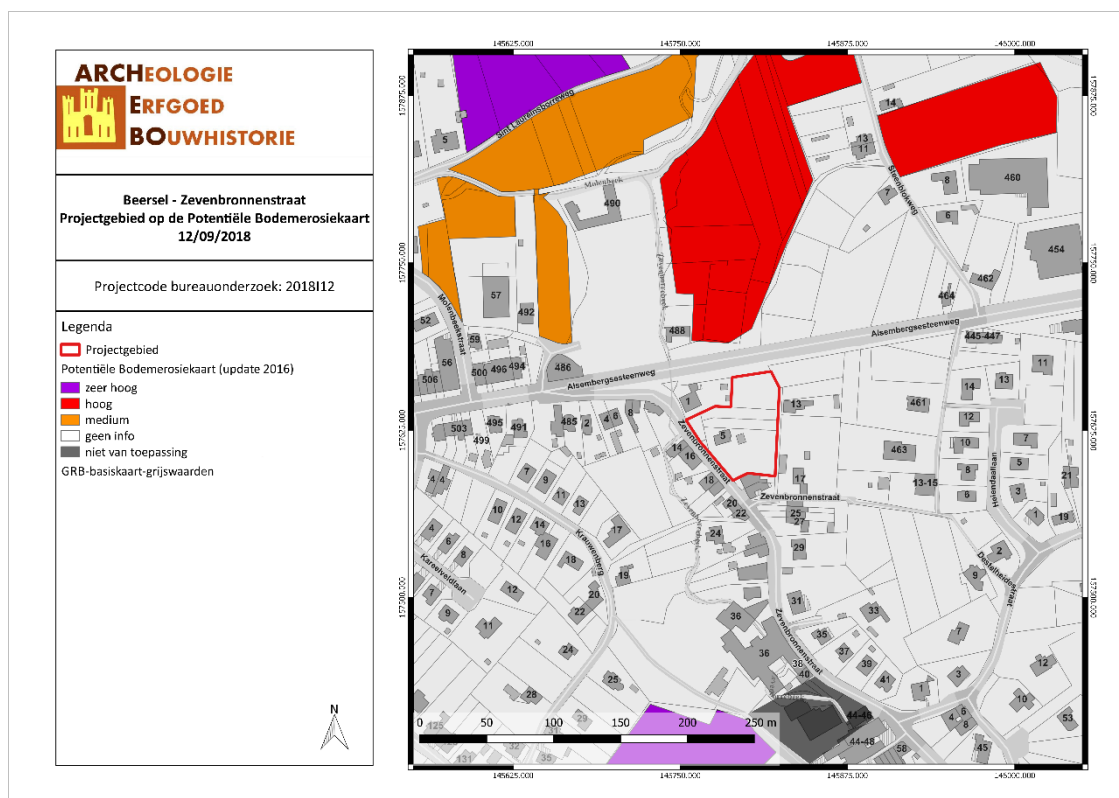
² E Van Ranst en C Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)* (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000), 18, 19, 22, 73, 163, 164, 168.

BEZE/18/09/12/9 - Digitale aanmaak

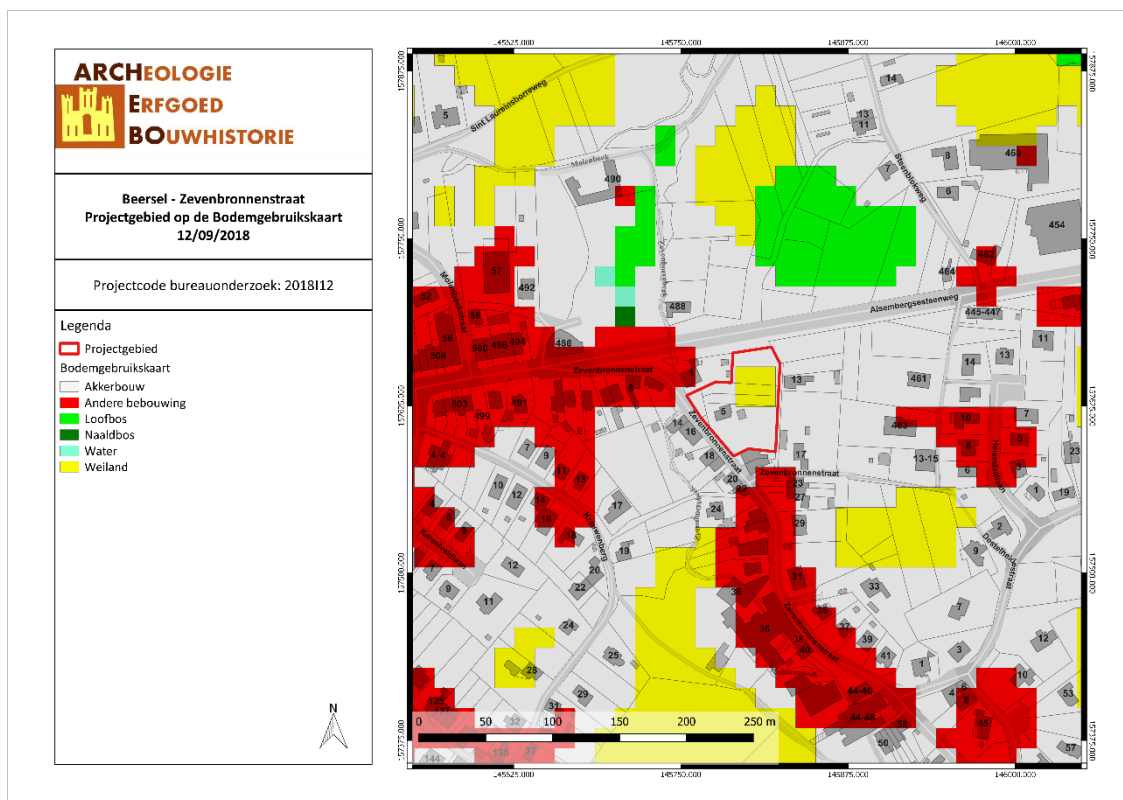
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2018)

Op de Potentiële bodemerosiekaart is over het projectgebied geen informatie beschikbaar. Ten noorden van het terrein wordt de potentiële bodemerosie als medium tot zeer hoog weergegeven. Volgens de bodemgebruiksaanalyse ligt het projectgebied binnen Akkerbouw en Weiland.

BEZE/18/09/12/10 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2018)

Figuur 16: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaat (Geopunt, 2018)

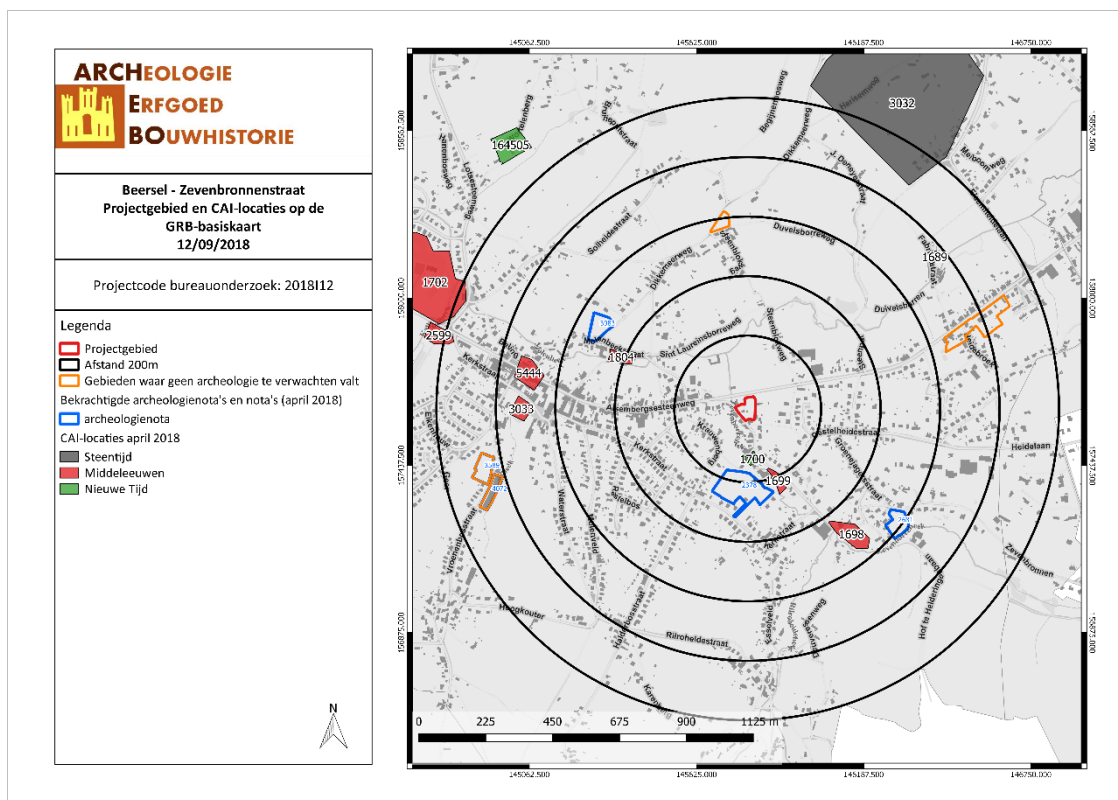
3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont wel verschillende vondsten in de directe en ruimere omgeving. Ca. 120m ten zuiden van het projectgebied zijn sporen gevonden van een 16de-eeuwse bovenslag watermolen voor de productie van papier- en karton (CAI 1700). Enkele tientallen meters verder zuidoostwaarts zijn sporen gevonden van een Laatmiddeleeuwse hoeve (CAI 1699). Ca. 400m ten noordwesten van het projectgebied zijn sporen gevonden van een hoeve, een watermolen en een brouwerij, alle daterend uit de Late Middeleeuwen (CAI 1804). Tussen ca. 400 en ca. 600 m ten zuidoosten van het terrein zijn sporen gevonden van een molen uit de Late Middeleeuwen (CAI 1698). Tussen ca. 600 en ca. 800m ten westen van het projectgebied zijn sporen gevonden van een kerk uit de Volle Middeleeuwen (CAI 5444) en van een motte omgeven door een vierhoekige gracht, daterend uit de Middeleeuwen (CAI 3033). Ongeveer 800m ten noordoosten van het terrein zijn sporen gevonden van een Laatmiddeleeuwse molen die in de 19de eeuw werd omgebouwd tot de kartonfabriek Winderickx (CAI 1689). Ongeveer 200m noordwaarts is lithisch materiaal gevonden uit het Midden-Neolithicum (CAI 3032). Het betreft een beitel uit geslepen steen, bijlen, beitels, messen, krabbers en pijlpunten. Tenslotte zijn ca. 1000m ten westen van het projectgebied sporen gevonden van een hoeve en van een versterkt kasteel uit de Late Middeleeuwen (CAI 1702 en 2599).

In de ruime omgeving van maximum 1000 meter bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft onder meer:

CAI-Locatie	Beschrijving	Datering
1700	Bovenslag watermolen	Nieuwe Tijd
3032	Beitels, bijlen, messen, krabbers en pijlpunten	Steentijd
3033	Motte	Middeleeuwen
1689	Molen	Middeleeuwen
1702	Versterkt kasteel	Middeleeuwen
5444	Kerk	Middeleeuwen
1698	Molen	Middeleeuwen
1699	Hoeve	Middeleeuwen
2599	Hove	Middeleeuwen
1804	Hoeve, watermolen, brouwerij	Middeleeuwen

BEZE/18/09/12/12 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2018)

3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

In 2017 heeft Monument Vandekerckhove NV een archeologienota geschreven voor een projectgebied aan de Kerkstraat in Beersel (ID 2378). Het terrein ligt ca. 200m ten zuiden van het huidige projectgebied. De archeologienota werd opgesteld n.a.v. een verkaveling en bestond uit een bureauonderzoek. Uit het bureauonderzoek bleek dat verder vooronderzoek nodig was. De aan- of afwezigheid van een archeologische site kon namelijk niet afdoend worden gestaafd om een gemotiveerde uitspraak te doen omtrent de verder te nemen maatregelen. Er werd een proefsleuvenonderzoek opgelegd.³

In januari 2017 heeft het Vlaams Erfgoed Centrum bvba een archeologienota opgesteld voor een projectgebied aan de Zevenbronnenstraat 88-90 in Dworp (ID 2681). Het terrein ligt ca. 600m ten zuidoosten van het huidige projectgebied. De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en een landschappelijk bodemonderzoek d.m.v. boringen en werd opgesteld n.a.v. een verkaveling. Uit het bureauonderzoek werd een hoge archeologische verwachting voor Laat-Paleolithicum en Mesolithicum, een middelhoge verwachting vanaf het Neolithicum tot en met de Late Middeleeuwen en een lage verwachting vanaf de Nieuwe Tijd ingeschat. Het bureauonderzoek leverde echter onvoldoende informatie om de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven. Om die reden werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Uit het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat het plangebied uit geëgaliseerde en omgewerkte gronden bestaat. De kans op de aanwezigheid van intacte archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum is hierdoor nihil en de kans op intacte resten uit het Neolithicum en latere perioden is uitermate klein. Hierdoor werd geen verder onderzoek geadviseerd.⁴

³ Bart Bartholomieux, Tina Bruyninx, en Birgit Leenknecht, "Archeologienota Dworp Kerkstraat (prov. Vlaams-Brabant). Verslag van Resultaten - bureauonderzoek", Verslag van Resultaten (Ingelmuister: Monument Vandekerckhove nv, 2017), 35–36.

⁴ J. Van Bavel, "Zevenbronnenstraat 88-90 (Dworp). Een Archeologienota", Verslag van Resultaten (Brugge: Vlaams Erfgoed Centrum bvba, januari 2017), 35–36, 42.

In februari 2017 heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgesteld voor een projectgebied aan de Dikkemeerweg in Beersel (ID 3983), ca. 500m ten noordwesten van het huidige projectgebied. De archeologienota werd opgesteld n.a.v. een verkaveling en bestond enkel uit een bureauonderzoek. Dit onderzoek toonde namelijk aan dat het terrein in de loop van de 20ste eeuw afgegraven was en dat een ondergrondse watertank was aangelegd. Dit heeft ervoor gezorgd dat nuttig kenniswinst te gering is, waardoor de kosten-batenanalyse niet opportuun was. Er werd bijgevolg geen vervolgonderzoek opgelegd.⁵

Ca. 800m ten westen van het projectgebied, ter hoogte van de Vroenenbosstraat in Beersel werden twee archeologienota's geschreven (ID 3589 en 4072). In mei 2017 schreef het Vlaams Erfgoed Centrum bvba een archeologienota (ID 3589) n.a.v. een verkaveling, die een verstoring met zich zou meebrengen door de aanleg van funderings- en bouwwerken en het aanleggen van ondergrondse infrastructuren. Uit het bureauonderzoek bleek dat het terrein minstens 4m afgegraven werd, waardoor het archeologisch vlak reeds vergraven werd. Om deze reden werd dan ook geen vervolgonderzoek geadviseerd.⁶

Tenslotte werd in juli 2017 een archeologienota geschreven door ABO nv (ID 4072) n.a.v. de bouw van sociale woningen. Er werd enkel een bureauonderzoek uitgevoerd, waaruit bleek dat de bodem reeds tot 4,30m verstoord was door het bouwen van de toenmalige bebouwing en dat er bijgevolg een zeer lage verwachting is voor het aantreffen van archeologische resten. Uit het bureauonderzoek werd dan ook geconcludeerd af te zien van verder vervolgonderzoek.⁷

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

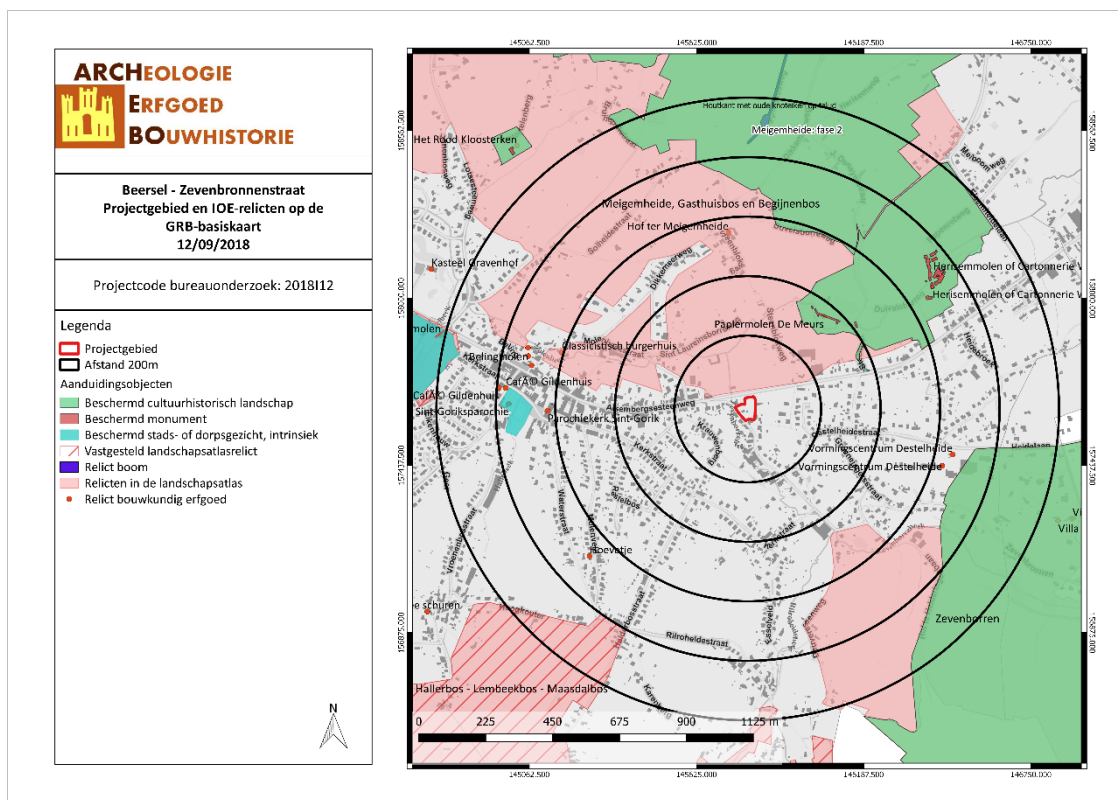
De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.⁸

⁵ Jan Claesen e.a., "Archeologienota Beersel - Dikkemeerweg", Verslag van Resultaten (Kortenaken: ARCHEBO bvba, februari 2017), 31-34.

⁶ A. Schoups, "Vroenenbosstraat, Dworp, gemeente Beersel. Een Archeologienota", Verslag van Resultaten (Brugge: Vlaams Erfgoed Centrum bvba, mei 2017), 32.

⁷ Julie Hagen, "Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Vroenenbosstraat te Beersel (Vlaams-Brabant).", Verslag van Resultaten (Aartselaar: ABO nv, juli 2017), 36.

⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 17 januari 2018, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

BEZE/18/09/12/13 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2018)

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Toponymie en geschiedenis van Beersel⁹

Beersel wordt voor de eerste maal vermeld in 847 als *Bersalis*, in een akte opgesteld in opdracht van Karel de Kale. Andere varianten voor de plaatsnaam zijn Bersele, Inferior Bersle, Nederbersela, Beersele, Berselle, Bersele en Berseele. In 1406 komt voor het eerst Beersel voor. De naam zou ontstaan zijn uit de woorden *Bher* en *Sali*. *Sali* betekent woning, zaal of herenhuis, *Bher* kan meerdere betekenissen hebben, met name heuvel tot berk, bron, beer, man, echtgenoot, ruig, guur of een eigennaam. Bijgevolg zijn er ook verschillende verklaringen voor de plaatsnaam, waaronder '*woning op de heuvel*', '*verblijfplaats op een modderige plaats*' of '*woonplaats op een kale onvruchtbare plaats*'.

In de 9de eeuw was Beersel deel van een groot gebied dat door Angela van Brabant aan de Sint-Pieterskerk van Keulen werd geschonken. Deze verloor wellicht deze schenking door de invallen van de Noormannen in de 10de eeuw. Nadien heerste de Heren van Aa over het gebied als onafhankelijke heren. In de loop van de 13de eeuw kwam het gebied van Beersel in het bezit van de hertogen van Brabant. De hertogen bezaten het hogere recht, maar de meier van Sint-Genesius-Rode voerde het dagelijkse gezag. Het kerkelijk recht ging naar de abdij van het Heilig Graf in Kamerijk. In een akte uit 1190 blijkt dat de parochiale macht over Beersel in dat jaar door de bisschop van Kamerijk aan de kloosterzusters van Vorst geschonken werd. Beersel kwam op vlak van religieus gezag onder het bewind van de abdij van Vorst. De abdij inde eveneens de tienden en dit gebeurde tot aan de Franse Revolutie. De eerst gekende heer van Beersel was Godfried van Hellebeke, een seneschalk van het hertogdom

⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed, “Beersel”, Inventaris Onroerend Erfgoed, 2018, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121185>; Agentschap Onroerend Erfgoed, “Beersel”, 2018; “Beersel”, *Wikipedia*, 28 maart 2018, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Beersel&oldid=51328652>; “Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 115”, geraadpleegd 18 april 2018, <http://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=115>.

Brabant, een functie die de slotheren ook zullen behouden. In 1300 ontving hij van hertog Jan II de jachtrechten. De heren van Beersel bezaten een allodium en een klein leengoed in dit gebied. Vanaf ca. 1312 zal Godfried een burcht bezitten. Via vererving kwam Beersel in handen van de familie van Witthem. Gedurende de 14de eeuw, onder het gezag van de familie van Witthem, kende de gemeente een bloeiperiode. Rond 1391 is Jan I van Witthem heer van Beersel en mag hij zijn eigen schepen aanstellen. In dat jaar krijgt hij de erkenning van de heerlijke rechten over Brussel en haar omgeving. Tot het einde van de 16de eeuw bleef de titel van heer van Beersel binnen de familie van Witthems. Onder Hendrik III van Witthem, de achterkleinzoon van Jan I, werd het kasteel in 1489 ingenomen door Brusselse troepen onder leiding van Filips van Kleef die in opstand kwamen tegen Maximiliaan van Oostenrijk. De burcht werd verdedigd door Filips van Witthems, zoon van Hendrik III, maar werd bij een tweede poging toch ingenomen. De burcht werd zwaar beschadigd, het garnizoen moest zich overgeven en de kapitein werd openbaar gelyncht op de Brusselse Grote Markt. Maximiliaan belegerde uit wraak Brussel. De Brusselaars moesten uiteindelijk capituleren en dienden het huis van Hendrik III weer op te bouwen en het kasteel in Beersel te herstellen. Op 26 mei 1491 werd Hendrik III van Witthem verheven tot Ridder in de Orde van het Gulden Vlies en later tot kamerheer van keizer Karel V, waardoor hij een van de machtigste heren van zijn tijd werd. In 1591 sterft Jan II van Witthem, de laatste mannelijke erfgenaam van het geslacht. Door het huwelijk van diens dochter komen het kasteel en de heerlijkheid in handen van de hertogen van Arenberg. Naar het einde van de 18de eeuw toe geraakt het kasteel van Beersel in verval door verwaarlozing. In de 18de eeuw bestond de bebouwing in Beersel uit een concentratie op de heuveltop waar ook de kerk stond, in de omgeving van het kasteel in de vallei, aan de Hoogstraat en aan de Steenweg op Ukkel. In de loop van de 19de eeuw was Beersel een uitgesproken landbouwgemeente en tot in deze eeuw vormde de Molenbeek een industriële slagader voor Beersel, door de aanwezigheid van vele watermolens. Naast het gebruik als transportroutes, zorgden de waterlopen en haar watermolens voor de ruggengraat voor de lokale papierindustrie, die als bijproduct van de landbouw- en plattelandsnijverheden bleef bestaan. In 1818, onder koning Willem I, werd het kasteel van Beersel tijdelijk gebruikt als katoenweverij, maar de onderneming kende slechts weinig succes. Tenslotte werd het gedeeltelijk afgebroken, doordat het als steengroeve gebruikt werd. De rest werd aan het verval overgelaten. In het midden van de 20ste eeuw werd het kasteel van Beersel grondig gerestaureerd. In 1827-1833 werd het kanaal Brussel-Charleroi, dat de nieuwe industriële slagader werd, aangelegd in de Zennevallei. In de 20ste eeuw werd vooral de fruitteelt belangrijk. Daarnaast ontstonden ook verschillende stekerijen en brouwerijen in Beersel. Bij de gemeentefusie op 1 januari 1977 fuseerde Beersel met Alsemberg, Dworp, Huizingen en Lot, waardoor de huidige gemeente Beersel ontstond.

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de-eeuwse cartografische bronnen behandeld zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. De Villaretkaart (ca. 1745-48) bestaat niet voor dit landsdeel. Op de Ferrariskaart valt af te leiden dat het projectgebied rond 1777 bestond uit een boomgaard. Het terrein is onbebouwd.

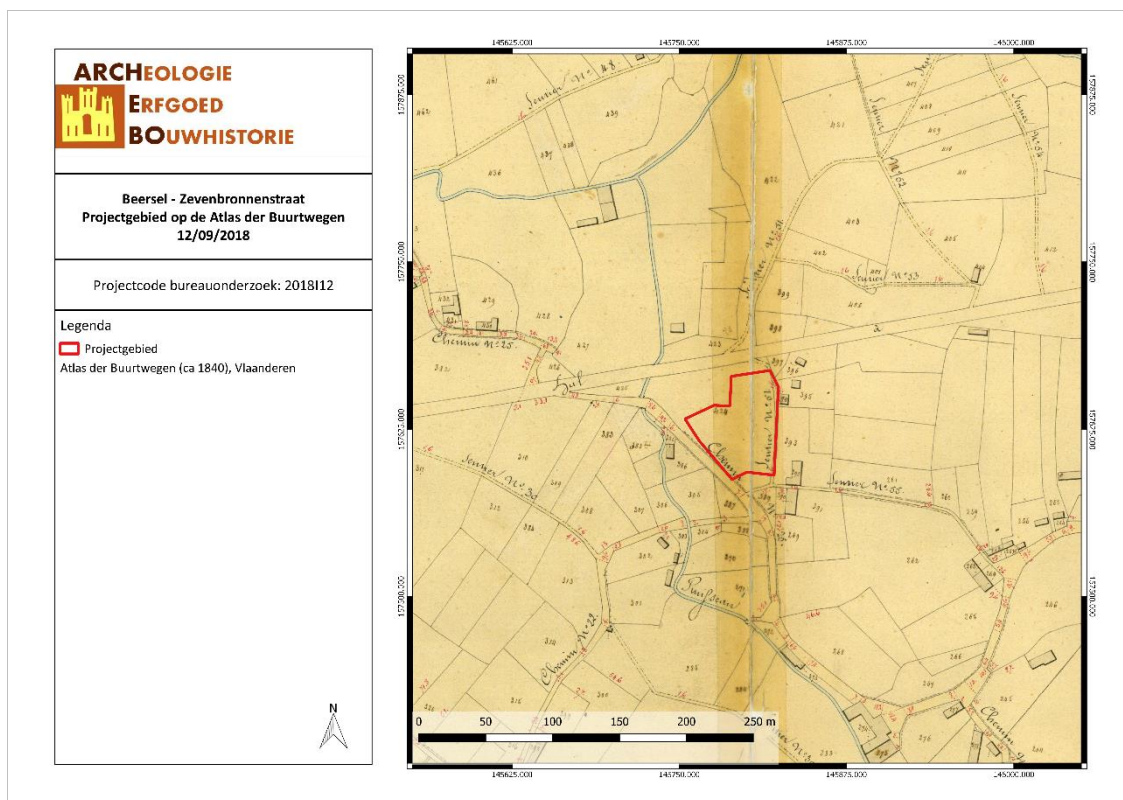
BEZE/18/09/12/14 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2018)

Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.¹⁰ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

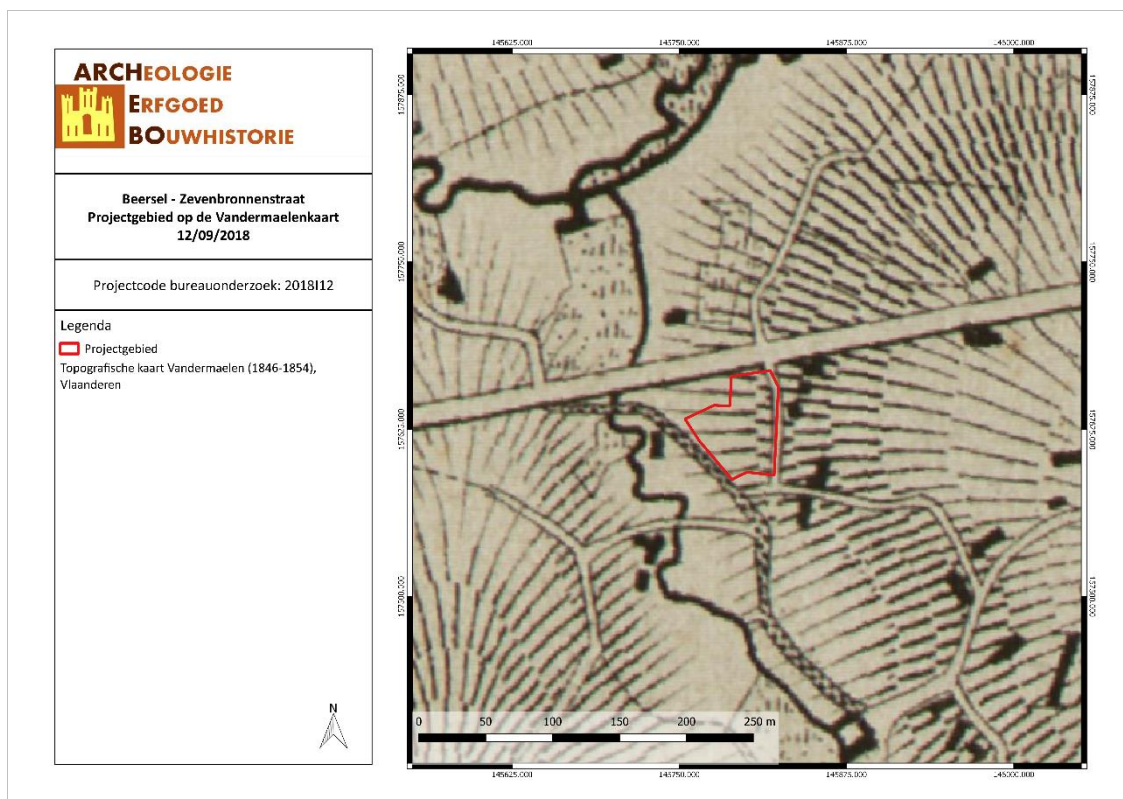
Op 19de-eeuwse cartografische bronnen is het terrein onbebouwd weergegeven. De Atlas der Buurtwegen toont het projectgebied niet specifiek gekarteerd. Het plangebied ligt binnen perceel 424 en wordt ten oosten geflankeerd door een voetweg, *sentier n° 51. Chemin n° 25*, ten oosten van het terrein, komt qua ligging overeen met de Zevenbronnenstraat. De Vandermaelenkaart toont dezelfde situatie als de Atlas der Buurtwegen. Gezien het projectgebied op beide kaarten niet specifiek gekarteerd is, kan geen uitspraak gedaan worden over het landgebruik rond deze periode. De Popp-kaart is niet beschikbaar voor dit landsdeel. De topografische kaart van 1873 toont grotendeels dezelfde situatie als deze op de Atlas der Buurtwegen en de Vandermaelenkaart. Het projectgebied is in het noorden en zuiden wel groen (gras- of weiland?) gekleurd, centraal beige (heide?).

¹⁰ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2018, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

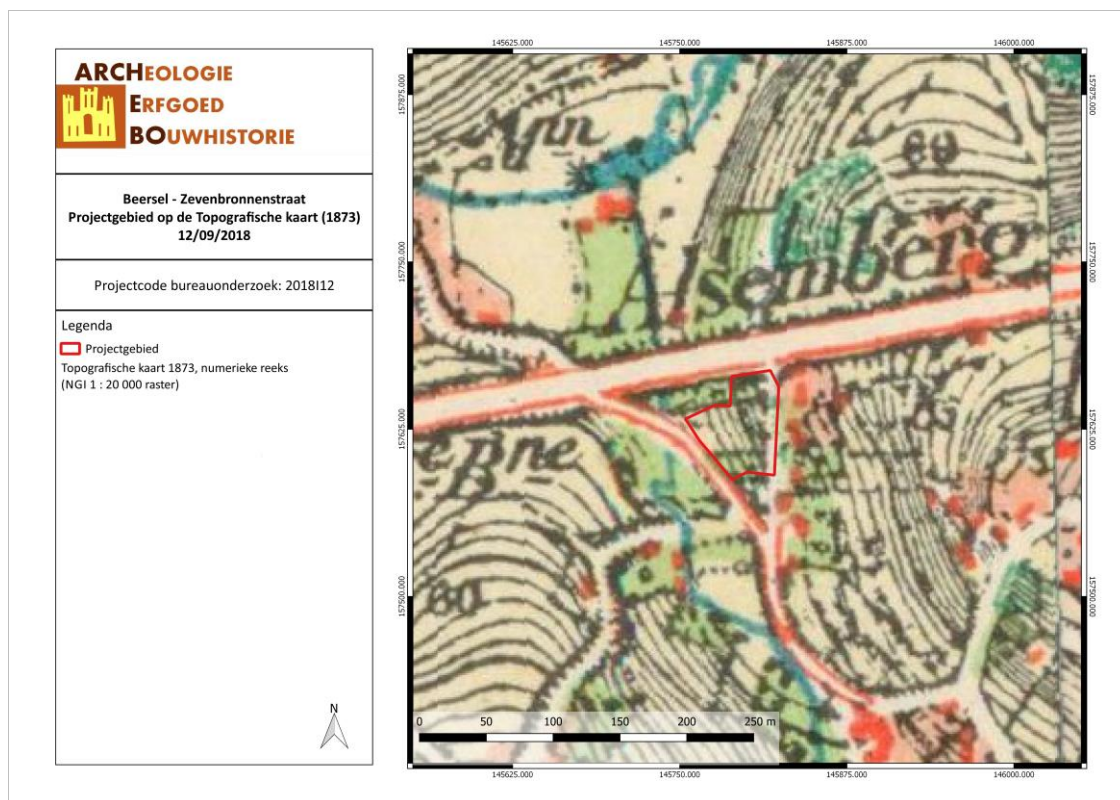
BEZE/18/09/12/15 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2018)

BEZE/18/09/12/16 - Digitale aanmaak

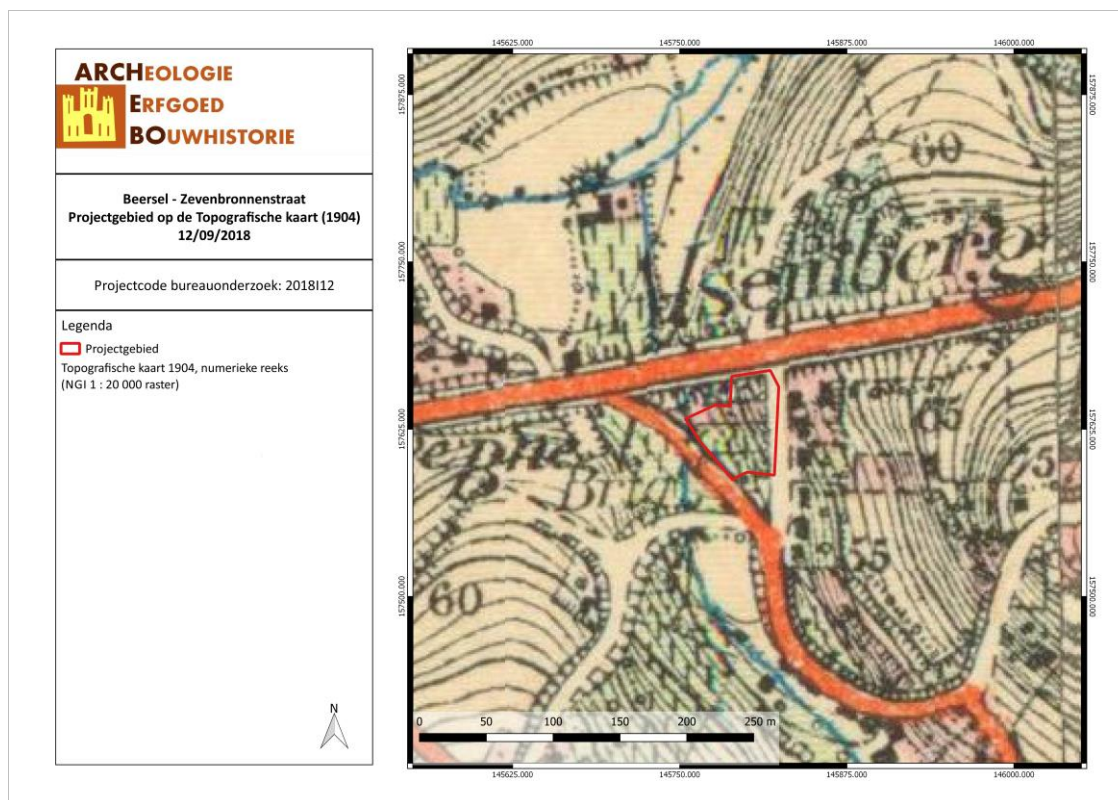
Figuur 21: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2018)

BEZE/18/09/12/17 - Digitale aanmaak

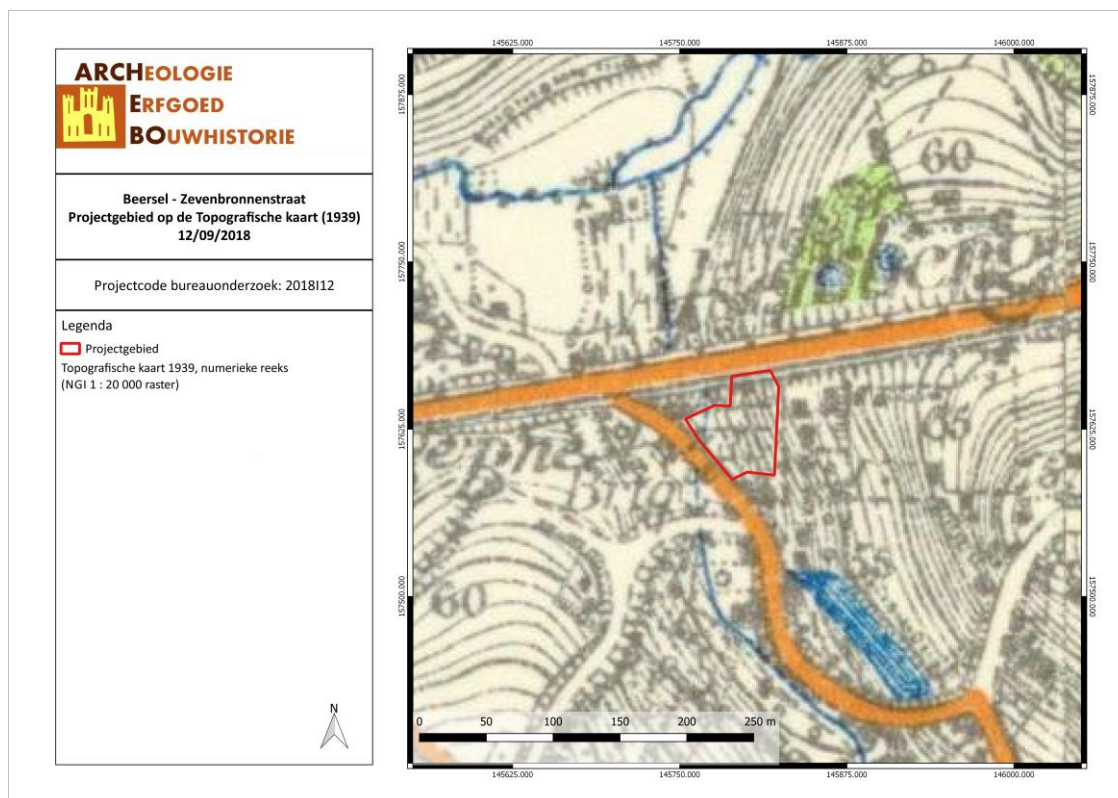
Figuur 22: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2018)

Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken. Op de topografische kaart van 1904 is het terrein in twee kleuren verdeeld, namelijk groen in het zuiden (gras- of weiland en roze (?) in het noorden. Vanaf de topografische kaart van 1939 zijn deze kleuren en indeling verdwenen. Het projectgebied is nog steeds onbebouwd. De eerste bebouwing verschijnt op de luchtfoto van 1979-1990 en de topografische kaart van 1981-1989. Het gaat om het woonhuis en het bijgebouw die nog steeds op het projectgebied staan. De luchtfoto van 2005-2007 toont in het noorden van het projectgebied een klein vierkant gebouw. Tegen 2016 is dit gebouw weer verwijderd.

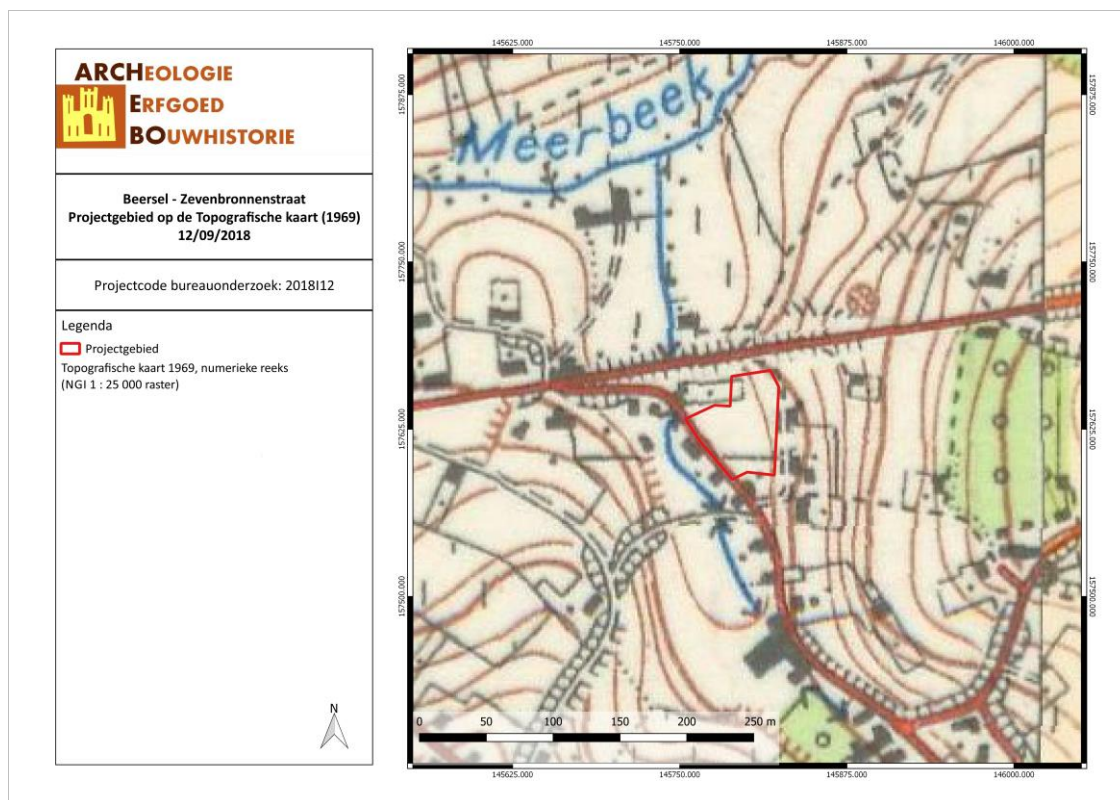
BEZE/18/09/12/18 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2018)

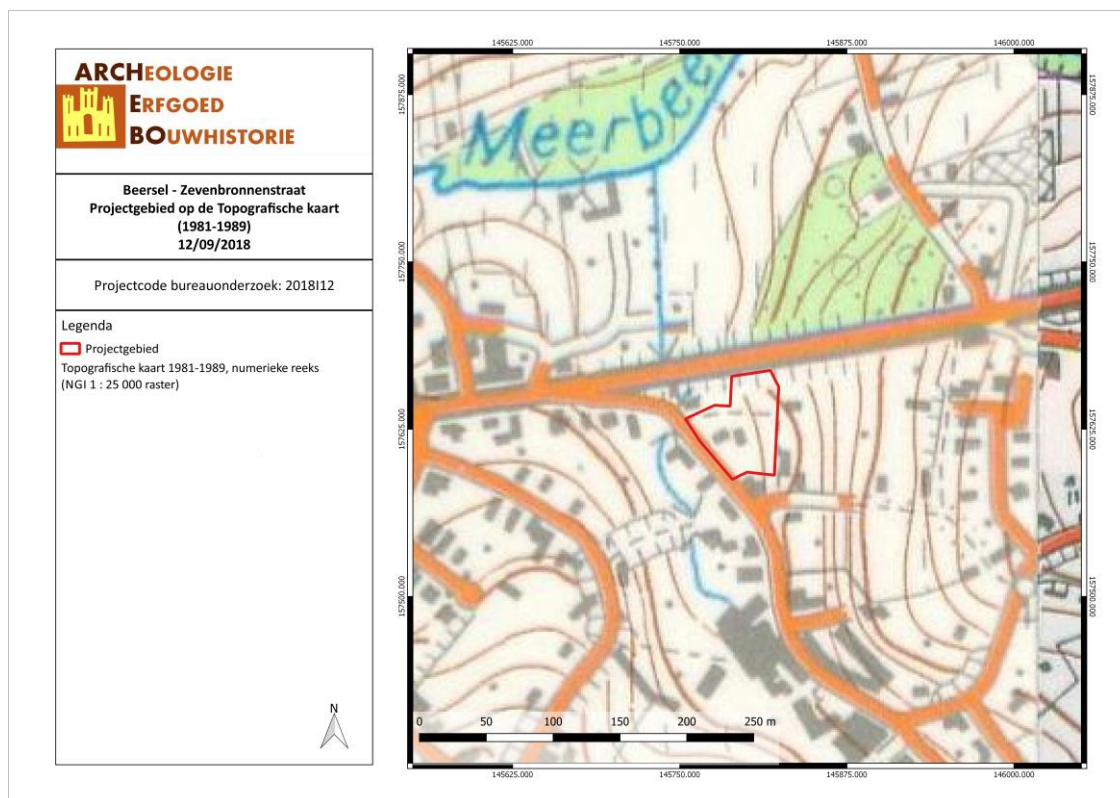
BEZE/18/09/12/19 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2018)

BEZE/18/09/12/20 - Digitale aanmaak

Figuur 25: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2018)

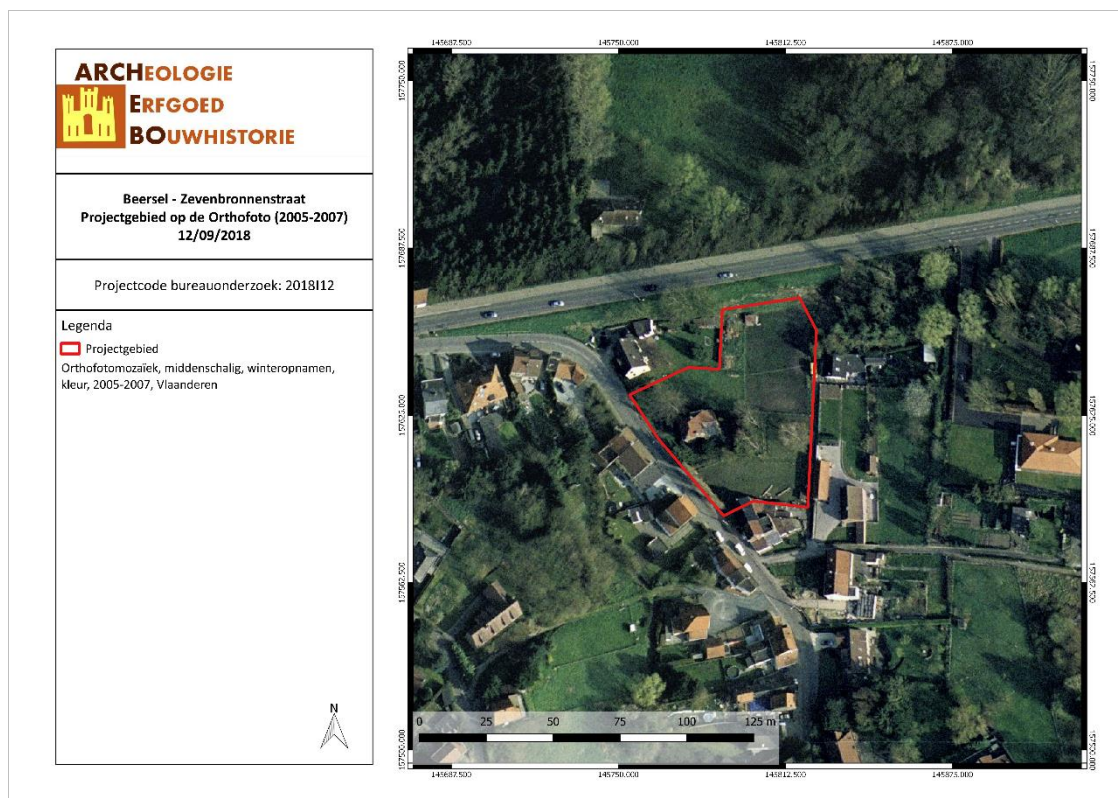

BEZE/18/09/12/21 - Digitale aanmaak

Figuur 26: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1981-1989 (Cartesius, 2018)

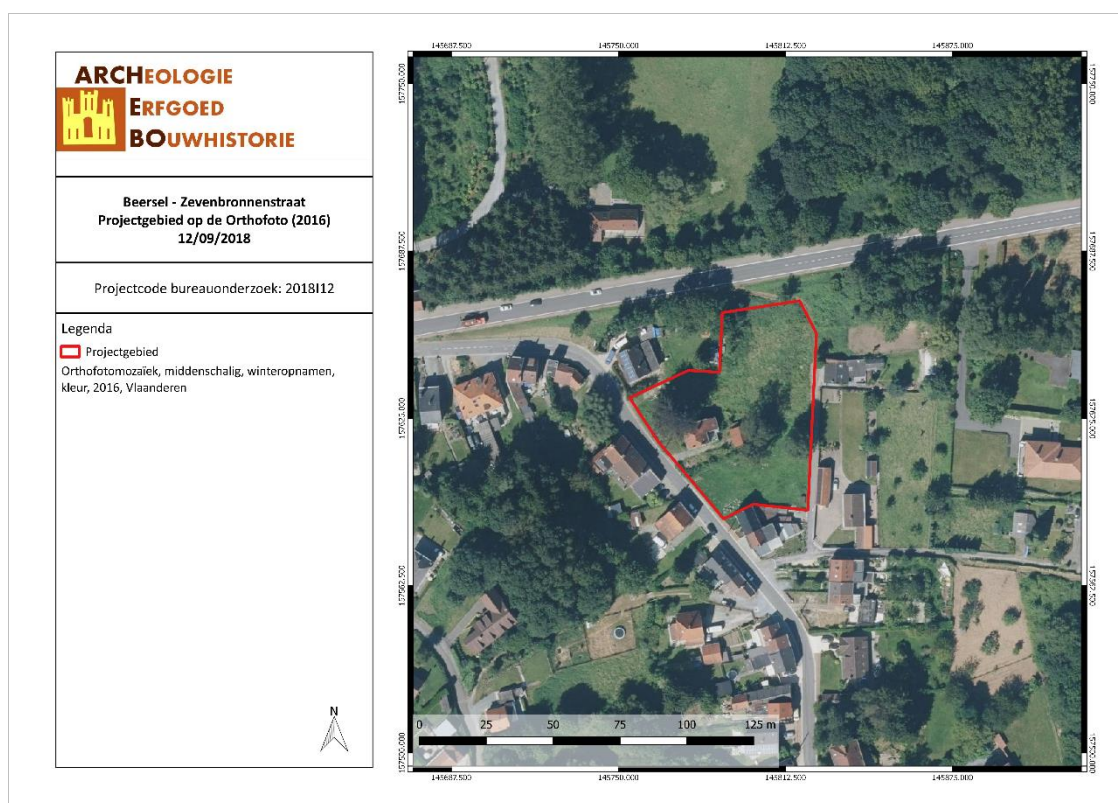

BEZE/18/09/12/22 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2018)

BEZE/18/09/12/23 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2005-2007 (Geopunt, 2018)

BEZE/18/09/12/24 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2016 (Geopunt, 2018)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied bebouwing aanwezig is geweest vanaf ca. 1979 tot nu. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied dan ook spreken van een lage densiteit aan bebouwing.

In de dichte en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft sporen van een 16de-eeuwse bovenslag watermolen voor de productie van papier- en karton (CAI 1700), sporen van een Laatmiddeleeuwse hoeve (CAI 1699), sporen van een hoeve, een watermolen en een brouwerij uit de Late Middeleeuwen (CAI 1804), sporen van een molen uit de Late Middeleeuwen (CAI 1698), sporen van een kerk uit de Volle Middeleeuwen (CAI 5444) en van een Middeleeuwse motte omgeven door een vierhoekige gracht (CAI 3033), sporen van een Laatmiddeleeuwse molen die in de 19de eeuw werd omgebouwd tot de kartonfabriek Winderickx (CAI 1689), lithisch materiaal uit het Midden-Neolithicum (CAI 3032; een beitel uit geslepen steen, bijlen, beitels, messen, krabbers en pijlpunten) en tenslotte sporen van een hoeve en van een versterkt kasteel uit de Late Middeleeuwen (CAI 1702 en 2599).

Gezien de ligging van het terrein vlak bij een natuurlijke waterloop en op een helling aan een beekvallei, is er een reële verwachting naar Steentijd. Op basis van de topografische ligging en de recente vondsten in de directe en ruime omgeving kunnen eveneens sporensites aanwezig zijn. Echter door de impact van de bebouwing kunnen sporen potentieel verstoord geraakt zijn.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba in opdracht van Intop Experts bvba een archeologienota opgemaakt voor het projectgebied aan Zevenbronnenstraat 5 in Dworp, een deelgemeente van Beersel, een gemeente gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. Op het terrein zal de huidige bebouwing verwijderd worden. Vervolgens zal het terrein opgedeeld worden in vijf nieuwe kavels, elk voorzien van een bouwzone. Het projectgebied is ca. 3 597,17 m² groot.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat er binnen het projectgebied bebouwing aanwezig is geweest vanaf ca. 1979 tot nu. Op De luchtfoto van 1979-1990 en de topografische kaart van 1981-1989 is voor het eerst bebouwing zichtbaar in het westen van het projectgebied. In het noorden van het terrein heeft ook tijdelijk, tussen ca. 2005 en ca. 2016, een kleiner vierkant gebouw gestaan.

In de directe en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft sporen van een 16de-eeuwse bovenslag watermolen voor de productie van papier- en karton (CAI 1700), sporen van een Laatmiddeleeuwse hoeve (CAI 1699), sporen van een hoeve, een watermolen en een brouwerij uit de Late Middeleeuwen (CAI 1804), sporen van een molen uit de Late Middeleeuwen (CAI 1698), sporen van een kerk uit de Volle Middeleeuwen (CAI 5444) en van een Middeleeuwse motte omgeven door een vierhoekige gracht (CAI 3033), sporen van een Laatmiddeleeuwse molen die in de 19de eeuw werd omgebouwd tot de kartonfabriek Winderickx (CAI 1689), lithisch materiaal uit het Midden-Neolithicum (CAI 3032; een beitel uit geslepen steen, bijlen, beitels, messen, krabbers en pijlpunten) en tenslotte sporen van een hoeve en van een versterkt kasteel uit de Late Middeleeuwen (CAI 1702 en 2599).

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied gebouwen stonden vanaf ca. 1979 tot nu. Op De luchtfoto van 1979-1990 en de topografische kaart van 1981-1989 is voor het eerst bebouwing zichtbaar in het westen van het projectgebied. Deze bebouwing is nog steeds aanwezig op het terrein en bestaat uit een woonhuis en bijgebouw. In het noorden van het terrein heeft ook tijdelijk, tussen ca. 2005 en ca. 2016, een kleiner vierkant gebouw gestaan.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Op basis van de historische bronnen en kaarten kan geen uitsluitel gemaakt worden in de te verwachten structuren.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

Ter hoogte van de bestaande bebouwing in het westen van het projectgebied en ter hoogte van de tijdelijke bebouwing in het noorden van het projectgebied is er verstoring van de bodem en het bodemarchief te verwachten. Andere verstoringen in het verleden zijn niet in kaart te brengen. De minste verstoringen kunnen verwacht worden in het tot nu onverstoorde groene zone in oosten van het terrein.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Op het terrein zal door de opdrachtgever, Intop Experts bvba, de bestaande bebouwing gesloopt worden en zal het terrein verkaveld worden in vijf nieuwe kavels. Elke nieuwe kavel wordt voorzien van een bouwzone. De totale oppervlakte van het project is ca. 3 597,17 m².

In de directe en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft sporen van een 16de-eeuwse bovenslag watermolen, sporen van een Laatmiddeleeuwse hoeve, sporen van een hoeve, een watermolen en een brouwerij uit de Late Middeleeuwen, sporen van een molen uit de Late Middeleeuwen, sporen van een kerk uit de Volle Middeleeuwen en van een Middeleeuwse motte omgeven door een vierhoekige gracht, sporen van een Laatmiddeleeuwse molen die in de 19de eeuw werd omgebouwd tot de kartonfabriek Winderickx, lithisch materiaal uit het Midden-Neolithicum (een beitel uit geslepen steen, bijlen, beitels, messen, krabbers en pijlpunten) en tenslotte sporen van een hoeve en van een versterkt kasteel uit de Late Middeleeuwen.

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied gebouwen stonden vanaf ca. 1979 tot nu. Op De luchtfoto van 1979-1990 en de topografische kaart van 1981-1989 is voor het eerst bebouwing zichtbaar in het westen van het projectgebied. Deze bebouwing is nog steeds aanwezig op het terrein en bestaat uit een woonhuis en bijgebouw. In het noorden van het terrein heeft ook tijdelijk, tussen ca. 2005 en ca. 2016, een kleiner vierkant gebouw gestaan.

Op de bodemkaart wordt het terrein gekarteerd als OB, onder bebouwing. In de omgeving wordt de bodem gekarteerd als OT (vergraven terreinen), Lep (sterk gleyige gronden op zandleem met reductiehorizont zonder profielontwikkeling), Aba1(niet gleyige leemgronden met textuur B horizont met een dunne A-horizont (< 40 cm dik)), Abp(niet gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling), Acp (zwak gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling), Adp (matig gleyige gronden op leem zonder profielontwikkeling), wLbx (droge zandleemgronden met niet bepaalde profielontwikkeling en met een klei-zandsubstraat), LDp (zwak gleyige en matig gleyige gronden op zandleem zonder profielontwikkeling) en wLDx (matig en zwak gleyige zandleemgronden met niet bepaalde profielontwikkeling met een klei-zandsubstraat)

Het projectgebied ligt op een lichte west-gerichte helling aan de vallei van de Zevenborrebeek en de Molenbeek. Volgens het Digitaal Hoogtemodel ligt het terrein tussen ongeveer 47 en 50,5 meter boven de zeespiegel.

De ligging van het terrein is ideaal voor Steentijdsites. Er is dan ook een hoog potentieel voor het aantreffen van dergelijke sites. Sporensites kunnen eveneens verwacht worden omwille van de topografische en hydrografische kenmerken.

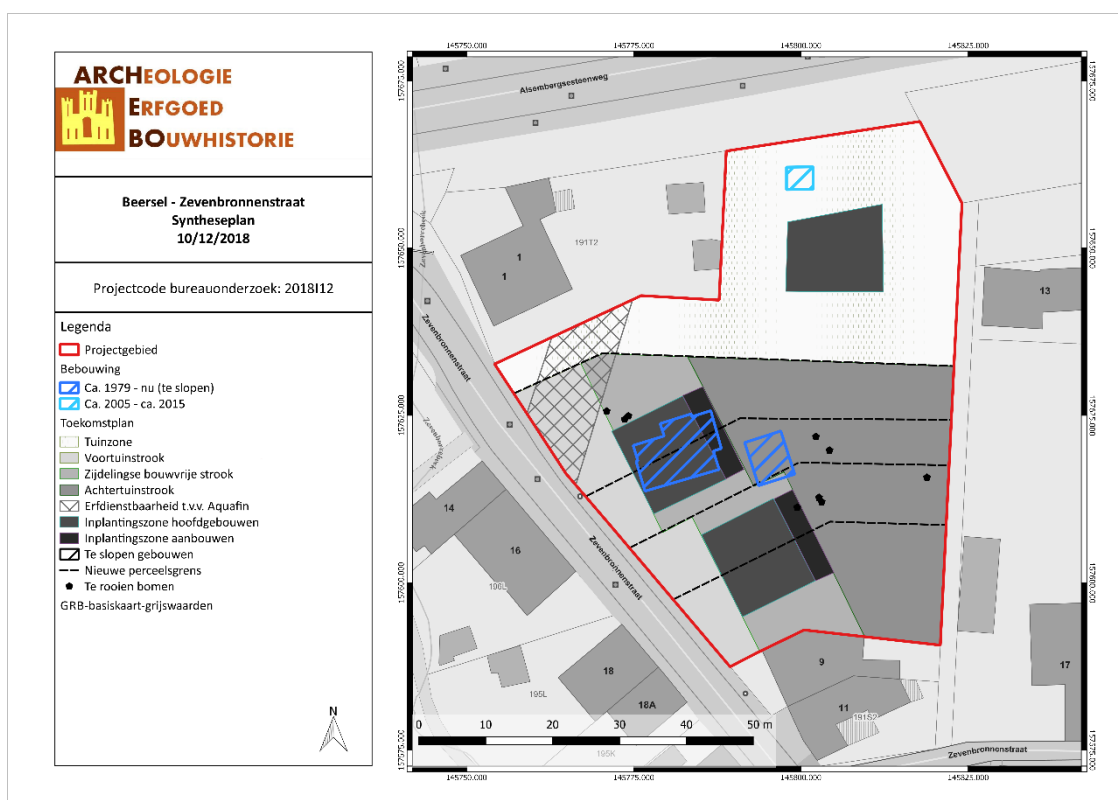
4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Binnen het plangebied zal door 'Intop Experts bvba' de huidige bebouwing gesloopt worden en het terrein zal verkaveld worden in vijf nieuwe kavels, elk voorzien van een bouwzone.

In het projectgebied zijn geen archeologische waarden gekend. Wel zijn

Gedurende de tweede helft van de 20ste eeuw, vanaf ca. 1979, is het westen van het terrein verstoord door het plaatsen van bebouwing. Ook het noorden werd verstoord door de tijdelijke aanwezigheid van bebouwing (ca. 2005 - ca. 2016).

Omwille van de ligging kunnen steentijdsites verwacht worden. Sporensites kunnen eveneens aanwezig zijn.

BEZE/18/12/10/25 - Digitale aanmaak

Figuur 30: Syntheseplan met aanduiding van de geplande werken (ARCHEBO bvba, 2018)

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren. Dit wordt kort besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

Bartholomieux, Bart, Tina Bruyninckx, en Birgit Leenknecht. "Archeologienota Dworp Kerkstraat (prov. Vlaams-Brabant). Verslag van Resultaten - bureauonderzoek". Verslag van Resultaten. Ingelmunster: Monument Vandekerckhove nv, 2017.

Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix, Nathalie Pil, Annelien Sys, en Evelien Audenaert. "Archeologienota Beersel - Dikkemeerweg". Verslag van Resultaten. Kortenaak: ARCHEBO bvba, februari 2017.

Hagen, Julie. "Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Vroenenbosstraat te Beersel (Vlaams-Brabant)." Verslag van Resultaten. Aartselaar: ABO nv, juli 2017.

Schoups, A. "Vroenenbosstraat, Dworp, gemeente Beersel. Een Archeologienota". Verslag van Resultaten. Brugge: Vlaams Erfgoed Centrum bvba, mei 2017.

Van Bavel, J. "Zevenbronnenstraat 88-90 (Dworp). Een Archeologienota". Verslag van Resultaten. Brugge: Vlaams Erfgoed Centrum bvba, januari 2017.

Van Ranst, E, en C Sys. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*. Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. "Beersel". Inventaris Onroerend Erfgoed, 2018. <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120020>.

Agentschap Onroerend Erfgoed. "Beersel". Inventaris Onroerend Erfgoed, 2018. <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121185>.

Agentschap Onroerend Erfgoed. "Inventaris Onroerend Erfgoed". Geraadpleegd 17 januari 2017. <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

"Beersel". *Wikipedia*, 28 maart 2018. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Beersel&oldid=51328652>.

Geopunt Vlaanderen. "Atlas der Buurtwegen". Geraadpleegd 2 januari 2017. <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

"Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 115". Geraadpleegd 18 april 2018. <http://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=115>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2018) ..	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op de meest recente Orthofoto (Geopunt, 2018)	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op het Gewestplan (Geopunt, 2018)	7
Figuur 5: Vooraanzicht projectgebied vanop de Zevenbronnenstraat (Google Street View, september 2013).....	9
Figuur 6: Situering van het projectgebied op de meest recente Orthofoto (Geopunt, 2018)	9
Figuur 7: Plan van de geplande verkaveling (Intop Experts bvba, 2018).....	10
Figuur 8: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2018)	11
Figuur 9: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2018).....	12
Figuur 10: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2018)	13
Figuur 11: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in ZW-NO richting (Geopunt, 2018)	13
Figuur 12: Beersel aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2018)	14
Figuur 13: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2018)	15
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2018).....	15
Figuur 15: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2018).....	16
Figuur 16: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2018)	18
Figuur 17: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2018)	20
Figuur 18: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2018)	22
Figuur 19: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2018)	23
Figuur 20: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2018)	23
Figuur 21: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2018) ..	24
Figuur 22: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2018) ..	25
Figuur 23: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2018) ..	25
Figuur 24: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2018) ..	26
Figuur 25: Situering van het onderzoeksgebied op de Topografische kaart van 1981-1989 (Cartesius, 2018).....	26
Figuur 26: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2018).....	27
Figuur 27: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2005-2007 (Geopunt, 2018).....	27
Figuur 28: Situering van het onderzoeksgebied op de Orthofoto van 2016 (Geopunt, 2018).....	28
Figuur 29: Synthesepan met aanduiding van de geplande werken (ARCHEBO bvba, 2018)	31

7 PLANNENLIJST

BEZE/18/09/12/1 - Digitale aanmaak.....	6
BEZE/18/09/12/2 - Digitale aanmaak.....	6
BEZE/18/09/12/3 - Digitale aanmaak.....	7
BEZE/18/09/12/4 - Digitale aanmaak.....	9
BEZE/18/12/10/5 - Digitale aanmaak.....	11
BEZE/18/09/12/6 - Digitale aanmaak.....	12
BEZE/18/09/12/7 - Digitale aanmaak.....	13
BEZE/18/09/12/8 - Digitale aanmaak.....	14
BEZE/18/09/12/9 - Digitale aanmaak.....	15
BEZE/18/09/12/10 - Digitale aanmaak.....	15
BEZE/18/09/12/11 - Digitale aanmaak.....	16
BEZE/18/09/12/12 - Digitale aanmaak.....	18
BEZE/18/09/12/13 - Digitale aanmaak.....	20
BEZE/18/09/12/14 - Digitale aanmaak.....	22
BEZE/18/09/12/15 - Digitale aanmaak.....	23
BEZE/18/09/12/16 - Digitale aanmaak.....	23
BEZE/18/09/12/17 - Digitale aanmaak.....	24
BEZE/18/09/12/18 - Digitale aanmaak.....	25
BEZE/18/09/12/19 - Digitale aanmaak.....	25
BEZE/18/09/12/20 - Digitale aanmaak.....	26
BEZE/18/09/12/21 - Digitale aanmaak.....	26
BEZE/18/09/12/22 - Digitale aanmaak.....	27
BEZE/18/09/12/23 - Digitale aanmaak.....	27
BEZE/18/09/12/24 - Digitale aanmaak.....	28
BEZE/18/12/10/25 - Digitale aanmaak.....	31